

Załącznik
do uchwały Nr XXIV/203/12
Rady Powiatu Gostyńskiego
z dnia 18 grudnia 2012 r.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2012 - 2014

Gostyń 2012 r.

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Opis Programu	3
III. Diagnoza potrzeb opiekuńczo-wychowawczych w powiecie gostyńskim	6
IV. Cel strategiczny programu	23
V. Cele Programu i zadania do realizacji	23
VI. Zakładane rezultaty realizacji programu	28
VII. Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w programie	29
VIII. Sposób monitorowania programu	30
IX. Zakończenie	30

I. WSTĘP

W celu zapewnienia każdemu dziecku, całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego - zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.), tworzy się Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2012 - 2014.

Zgodnie z obowiązującym obecnie stanem prawnym, systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W powiecie gostyńskim Zarządzeniem Starosty Gostyńskiego Nr 50/11 z 2 sierpnia 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

II. OPIS PROGRAMU

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2012 - 2014, zakłada funkcjonowanie kompleksowego systemu wspierania rodzin. Określa zakres niezbędnych zadań i działań, zmierzających do ograniczenia sieroctwa społecznego. Program opisuje założone do osiągnięcia cele, wymienia instytucje, organizacje, służby i środowiska włączone w realizację przyjętych założeń. Ponadto Program precyzuje działania podejmowane na rzecz realizacji założonych celów, zadania w ramach kategorii działań.

Niniejszy dokument pozwoli zaplanować działania w zakresie profilaktyki opieki nad rodziną i dzieckiem oraz działania umożliwiające rozwój rodzinnych form opieki zastępczej. Dokument ten ma również istotne znaczenie dla zapewnienia specjalistycznego wsparcia dzieciom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Program ustala również coroczne limity rodzin zastępczych zawodowych w powiecie gostyńskim.

Zadania i działania zawarte w niniejszym dokumencie mogą być korygowane w przypadku wystąpienia takiej konieczności.

Analizując i ustalając cele Programu uwzględniono z jednej strony zadania samorządu powiatowego wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z drugiej strony lokalne (w wymiarze powiatowym) uwarunkowania: potrzeby i możliwości ich zaspokojenia, w tym już istniejącą infrastrukturę socjalną, w zakresie pieczy zastępczej.

W Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2012 - 2014 wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka, rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także utrzymujących poziom świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie powiatu. Program jest zbieżny z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gostyńskiego na lata 2009 - 2015 oraz Powiatowemu Programu Pomocy Dziecku i Rodzinie na lata 2009 - 2015.

Zakłada się, że tylko równoległa realizacja przyjętych w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim celów oraz realizacja gminnych programów wpierania rodziny w samorządach wchodzących w skład powiatu gostyńskiego, umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci z terenu powiatu w pieczy zastępczej oraz powroty dzieci z pieczy do swoich rodzin, po przywróceniu tym rodzinom zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada się też, gdy przywrócenie rodzinie biologicznej dziecka zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych nie jest możliwe, dążenie do przysposobienia dziecka.

W przypadku braku takiej możliwości i potrzebie zapewnienia dzieciom czasowej opieki i wychowania do czasu ich usamodzielnienia, zakłada się ograniczanie umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rodzinnej opieki zastępczej, co sprzyja wychowaniu dzieci w obszarach, w których funkcjonują prawidłowe wzorce rodzinne. W konsekwencji doprowadzi to do zapewnienia dzieciom możliwości znalezienia swojego miejsca w życiu dorosłym oraz minimalizacji zjawiska marginalizacji społecznej wśród wychowanków pieczy zastępczej.

II.1 Instytucje i organizacje zaangażowane w realizację Programu:

Koordynator Programu - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu

Realizatorzy Programu – instytucje i organizacje z terenu powiatu gostyńskiego:

- § Starostwo Powiatowe w Gostyniu,
- § instytucje systemu pomocy społecznej,
- § placówki oświatowe,
- § organizacje pozarządowe,
- § organy administracji samorządowej,
- § kościoły i związki wyznaniowe,

- § sądy rodzinne,
- § policja,
- § prokuratura,
- § służba zdrowia,
- § wolontariusze,
- § media.

II.2 Adresaci programu:

- 1) rodziny biologiczne, w szczególności te, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej,
- 2) rodziny zastępcze z małoletnimi dziećmi i pełnoletnimi wychowankami nadal przebywającymi w rodzinie zastępczej,
- 3) usamodzielnieni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 5) specjaliści wspierający rodziny oraz wychowanków pieczy zastępczej.

II.3 Finansowanie Programu

Zgodnie z założeniami ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy realizacja zadań z zakresu profilaktyki i wsparcia rodziny oraz zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.

Samorząd w pełni odpowiada za funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, w tym również za finansowanie działań z tego zakresu.

Projektowane źródła finansowania Programu:

- 1) opłaty rodziców lub osób dysponujących dochodami dzieci za ich pobyt w pieczy zastępczej,
- 2) gmina pochodzenia dziecka,
- 3) środki własne powiatu gostyńskiego lub powiatu pochodzenia dziecka,
- 4) dotacje celowe z budżetu państwa na finansowe wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną,
- 5) środki finansowe pozyskane z samorządu województwa,
- 6) środki finansowe pozyskane z funduszy unijnych,
- 7) granty konkursowe różnych szczebli pozyskiwane przez powiat lub organizacje pozarządowe,
- 8) darowizny dla organizacji pozarządowych.

III. DIAGNOZA POTRZEB OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH W POWIECIE GOSTYŃSKIM

Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia w obszarze wspierania rodziny, przeprowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, ukazała problemy społeczne występujące na terenie powiatu gostyńskiego.

Ogólna charakterystyka powiatu gostyńskiego:

- liczba mieszkańców	76 300
- obszar	810 km ²
- gęstość zaludnienia	96 osób/km ²
- podział administracyjny	7 gmin, 5 miast, 182 wsie

Tabela 1. Problemy społeczne mające wpływ na rozwój systemu pieczy zastępczej*

Problemy 2011 r.	liczba rodzin		liczba osób w rodzinie	liczba dzieci
	ogółem	w tym na wsi		
sieroctwo	3	3	7	5
bezzadność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych, w tym:	349	208	1 343	618
w rodzinach niepełnych	228	121	730	503
w rodzinach wielodzietnych	87	62	507	210
przemoc w rodzinie	32	21	147	74
* dane statystyczne Ośrodków Pomocy Społecznej na podstawie sprawozdań MPiPS-03				
przemoc w rodzinie (dane Policji)	156	88	647	214

Liczba udzielonych porad przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu w 2011 r. :

- w sprawach przemocy - 547
- w sprawach problemów opiekuńczo-wychowawczych - 1115
- w sprawach alimentacji - 115
- w sprawach rozwodowych i separacji - 288

Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika przede wszystkim z patologii środowiska, w którym żyje dziecko oraz z systemowej dysfunkcji instytucji powołanych do organizowania pracy z rodziną. Choroba alkoholowa lub niekontrolowane picie rodziców wymieniane są na pierwszym miejscu jako przyczyna odejścia dzieci z domu. Następnie takie dysfunkcje rodziny jak: przemoc, dezorganizacja życia rodzinnego, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Coraz częściej pojawia się też problem uzależnienia rodziców od środków odurzających innych niż alkohol. W uzasadnieniach do postanowień sądowych jako oficjalna przyczyna umieszczenia w placówce pojawia się ostatnio też wykorzystywanie seksualne dzieci. Niemal wszystkie dzieci umieszczone w pieczy zastępczej pochodzą z rodzin żyjących w ubóstwie. W związku z tym ubóstwo należy uznać za przyczynę współtowarzyszącą większości problemów rodziny, powodujących jej opuszczenie przez dziecko.

Zjawiska te wiążą się też z problemem długotrwałego bezrobocia, szczególnie obojga rodziców. W pieczy zastępczej przebywają także dzieci rodziców, którzy ze względu na stan zdrowia (najczęściej jest to choroba psychiczna) nie mogą osobiście sprawować opieki nad dzieckiem. Jako nowy problem pojawia się coraz częściej eurosieroctwo, czyli „porzucenie” dzieci przez rodziców wyjeżdżających do pracy za granicę.

Tabela 2. Dziecko w powiecie gostyńskim w liczbach

Dzieci	Liczba
w powiecie	18 129
niepełnosprawne	576
ogółem będące pod opieką sądu w tym:	212
– liczba małoletnich pod nadzorem kuratora ze względu na ograniczenie władzy rodzicielskiej	166
– liczba nieletnich pod nadzorem kuratora odpowiedzialnym rodziców	46
liczba nieletnich pod nadzorem kuratora odpowiedzialnym rodziców	16
liczba rodziców z ograniczoną władzą rodzicielską pod nadzorem kuratora	118
liczba dzieci w rodzinach z problemem przemocy	214

Dane własne PCPR w Gostyniu, dane Sądu Rejonowego w Gostyniu, dane z GUS 2011

Na terenie powiatu gostyńskiego dzieci, z uwagi na czasową niemożność sprawowania opieki przez rodziców, są umieszczane w różnych formach pieczy zastępczej: rodzinnych lub instytucjonalnych. Piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, w przypadku braku powyższych możliwości zapewnia się instytucjonalną pieczę zastępczą w placówce o profilu socjalizacyjnym.

Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25. roku życia, ale również, w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Tabela 3. Formy pieczy zastępczej aktualnie funkcjonujące na terenie powiatu gostyńskiego (stan na 10.10.2012 r.)

Forma pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci ogółem	Liczba dzieci z powiatu gostyńskiego
liczba rodzin zastępczych ogółem	44	71	49
liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	15	21	19
liczba rodzin zastępczych niezawodowych	22/66*	32	17

liczba rodzin zastępczych zawodowych ogółem:	7/21*	18	13
– w tym pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	2/6*	0	0
– rodziny zawodowe specjalistyczne	1/3*	3	3
– rodziny zawodowe	4/12*	15	11
liczba kandydatów gotowych na przyjęcie dziecka	4/6**	-	-
liczba rodzin posiadających uprawnienia do pełnienia funkcji rodziny pomocowej	138	-	-
liczba osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze	37	-	-
liczba osób usamodzielnianych opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	24	-	-
liczba dzieci przebywających w placówce oczekujących na umieszczenie w rodzinie zastępczej	-	20	8
Dom Dziecka w Bodzewie	40 miejsc	37	15
– w tym Dom Usamodzielnień w Gostyniu	10 miejsc	10	4
Świetlice środowiskowe w Gostyniu, Pogorzeli i Krobi	60 miejsc	536***	536***

Dane własne PCPR w Gostyniu

* liczba oznacza liczbę miejsc ogółem w rodzinach, która jest określona w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W rodzinie zastępczej liczba dzieci nie powinna przekraczać trzech. W szczególnie uzasadnionych wypadkach może być zwiększona za zgodą rodziny zastępczej w sytuacji licznego rodzeństwa;

** pozycja ta określa liczbę miejsc w rodzinach zastępczych kandydatów. Wykazana została na podstawie deklaracji danej rodziny. W większej części są to kandydaci gotowi przyjąć jedno lub dwoje dzieci do lat 6;

*** dane za rok 2011;

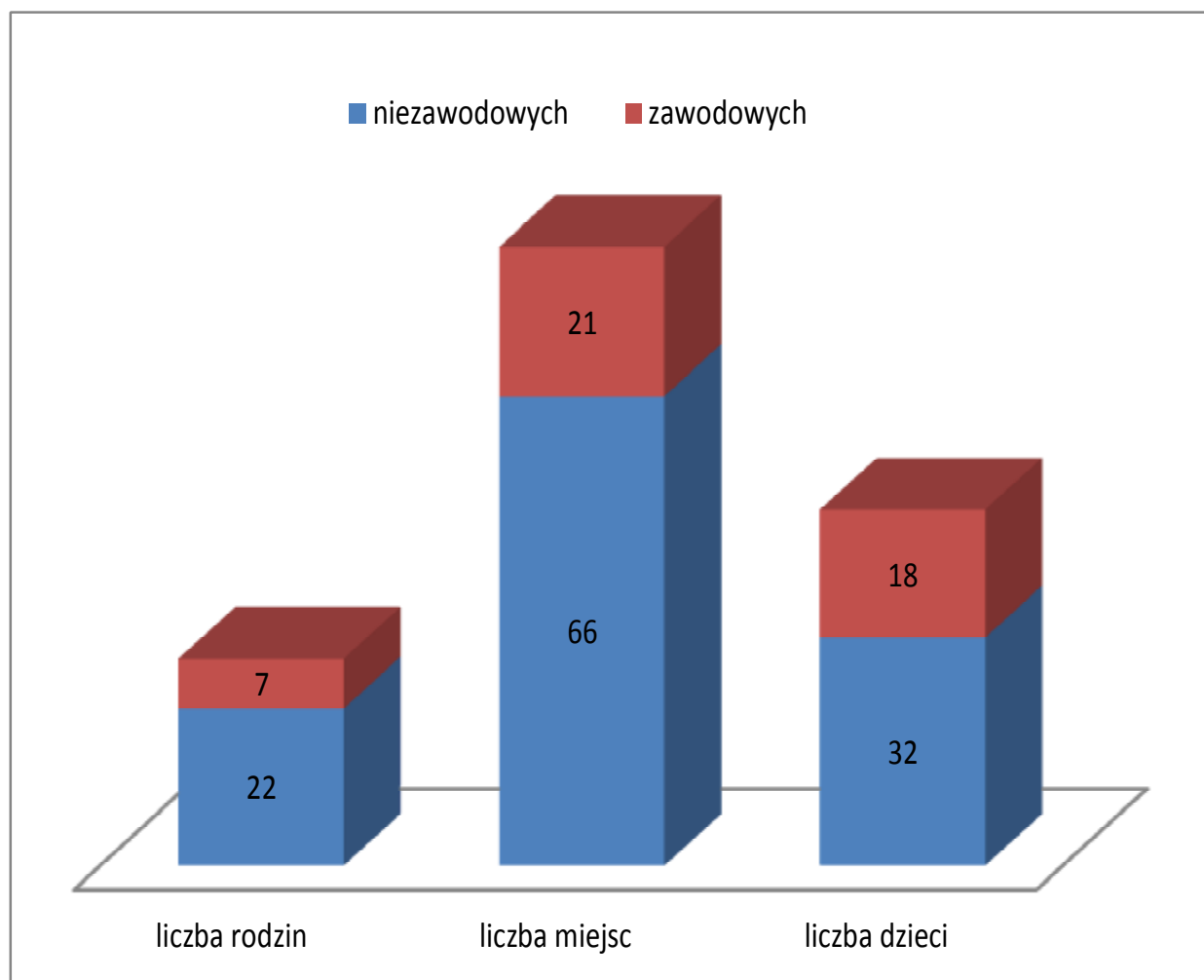
Analiza danych zawartych w powyższej tabeli została przedstawiona poniżej. Mimo braku na dzień 10 października br. dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych, pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, należy dodać, że rodziny te przyjęły w 2012 roku 3 dzieci i łącznie opiekowały się 9 dziećmi. Z uwagi na powrót dzieci do rodziców biologicznych lub przejście do rodziny zastępczej niezawodowej, lub przysposobienie - na dzień diagnozy nie było dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. W analogicznym czasie Dom Dziecka w Bodzewie przyjął 15 starszych dzieci, wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki. Łącznie w omawianym okresie w placówce przebywało 53 dzieci.

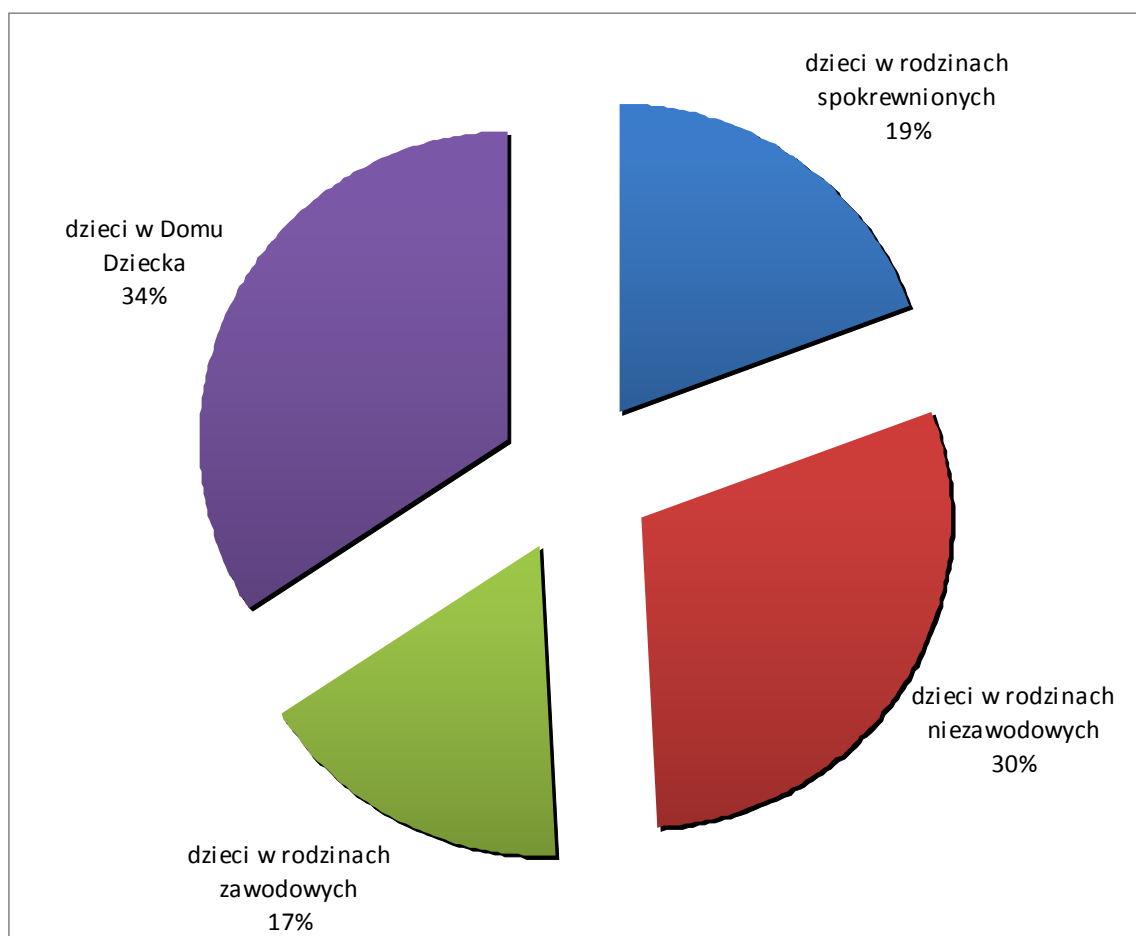
W tym miejscu warto przyrzeć się danym dotyczącym liczby dzieci, jakie mogłyby zostać umieszczone w rodzinach już istniejących. Zgodnie z obowiązującym przepisem (art. 53 ust. 1

ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) we wszystkich obecnie funkcjonujących rodzinach zastępczych niezawodowych i zawodowych mogłoby przebywać łącznie 87 dzieci/osób pełnoletnich przebywających w pieczy, a przebywa w tych rodzinach 50 dzieci. Poniżej zamieszczono wykres obrazujący omawiane wskaźniki. Należy zaznaczyć, że każde przyjęcie dziecka do rodziny odbywa się za zgodą tej rodziny i dodatkowo powinno być uzależnione od warunków materialnych, bytowych oraz predyspozycji osobowościowych członków tej rodziny, w tym również dzieci już w tej rodzinie umieszczonych.

Wykres 1. Dane przedstawiające liczbę rodzin zawodowych i niezawodowych i dzieci w nich przebywających oraz liczbę miejsc ogółem w 2012 r.

Wykres 2. Dzieci w poszczególnych typach pieczy zastępczej w 2012 r.

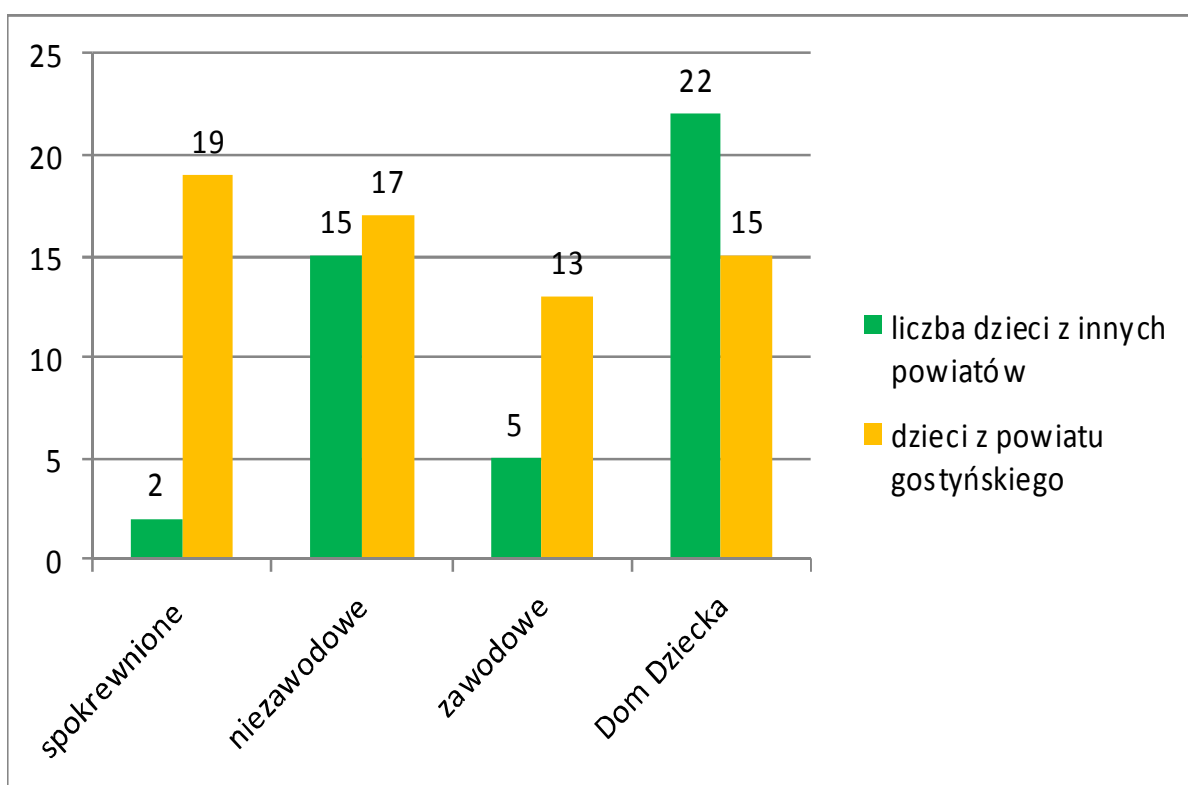
Analiza powyższego wykresu wskazuje, że 66% dzieci przebywa w pieczy rodzinnej, a 34% w pieczy instytucjonalnej. Dane powyższe wskazują na pozytywną tendencję w wykorzystywaniu różnorodnych form pieczy zastępczej. Forma rodzinna zdecydowanie przeważa nad instytucjonalną.

Badania struktury wiekowej dzieci przebywających w pieczy zastępczej przeprowadzone przez pracowników PCPR w Gostyniu wskazują, że zdecydowana większość rodziców zastępczych podejmuje opiekę nad dziećmi, gdy mają one mniej niż 10 lat. O wiele trudniej jest podjąć decyzję sprawowania opieki nad dziećmi starszymi. Powodów takich wyborów jest wiele. Przyjęcie do swojej rodziny młodszego dziecka daje większe szanse na zbudowanie i ukształtowanie się bliskich więzi, budujących podstawę bezpiecznego wychowania, daje większą szansę nawiązania pozytywnych relacji pomiędzy dzieckiem w pieczy a dziećmi biologicznymi rodziny zastępczej, a także umożliwia łatwiejszą pracę z dzieckiem (młodsze dzieci są bardziej gotowe na zmiany). Te trudno mierzalne aspekty kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze są bardzo istotne dla prawidłowego funkcjonowania całego systemu danej rodziny. Zatem zasadne

jest utrzymywanie w powiecie gostyńskim placówek opiekuńczo-wychowawczych, gdyż zapewniają one opiekę i wychowanie dzieciom starszym (powyżej 10. roku życia) i młodzieży. Posiadanie w zasobach powiatowych wszystkich form pieczy daje też dzieciom większe szanse na utrzymywanie i budowanie bliskich oraz regularnych kontaktów z rodzicami biologicznymi, co stanowi podstawę do prawidłowego kształtowania się osobowości każdego młodego człowieka. Ponadto prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej umożliwia utrzymanie i wykorzystanie w systemie wysoko wykwalifikowanej kadry posiadającej doświadczenie i przygotowanej do pracy z trudną młodzieżą w okresie adolescencji.

Wykres 3. Liczba dzieci z powiatu gostyńskiego oraz innych powiatów w poszczególnych typach pieczy zastępczej w 2012 r.

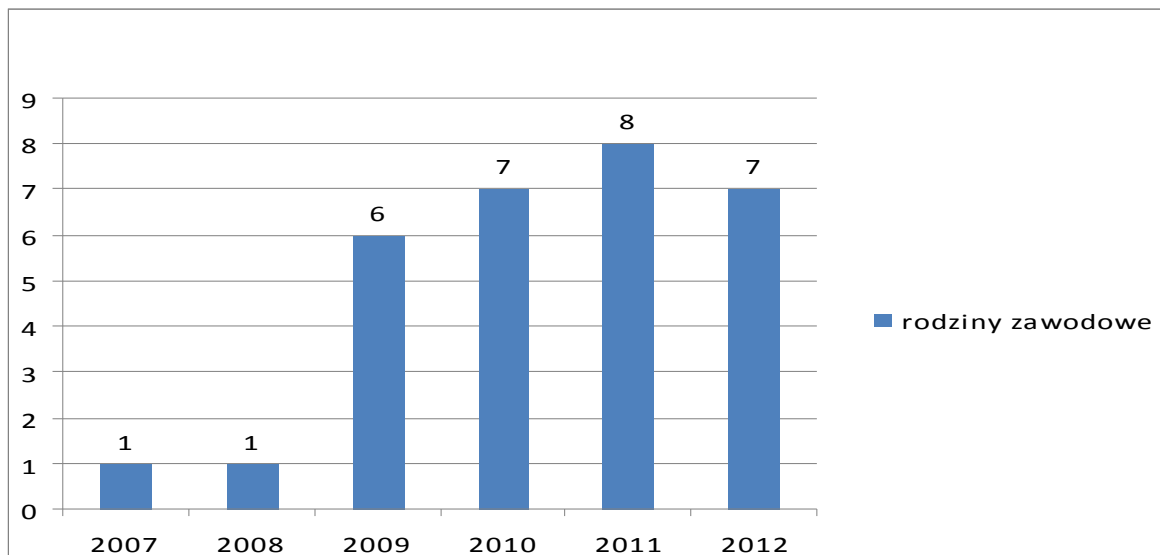

Analiza przedstawionego wykresu wskazuje, że aktualnie na terenie powiatu gostyńskiego przebywa 108 dzieci w różnych formach pieczy zastępczej, w tym dzieci pochodzących z powiatu gostyńskiego jest 60% (64 dzieci). Należy też zaznaczyć, że aktualnie 7 dzieci z powiatu gostyńskiego jest umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Ważne jest, aby każdy system pieczy zastępczej nie koncentrował się tylko i wyłącznie na własnych zasobach, lecz był kompatybilny z innymi systemami. Otwarta postawa na potrzeby innych umożliwia lepsze wykorzystanie zasobów, a przede wszystkim szybko zabezpiecza najistotniejsze potrzeby dziecka, w szczególności potrzebę bezpieczeństwa.

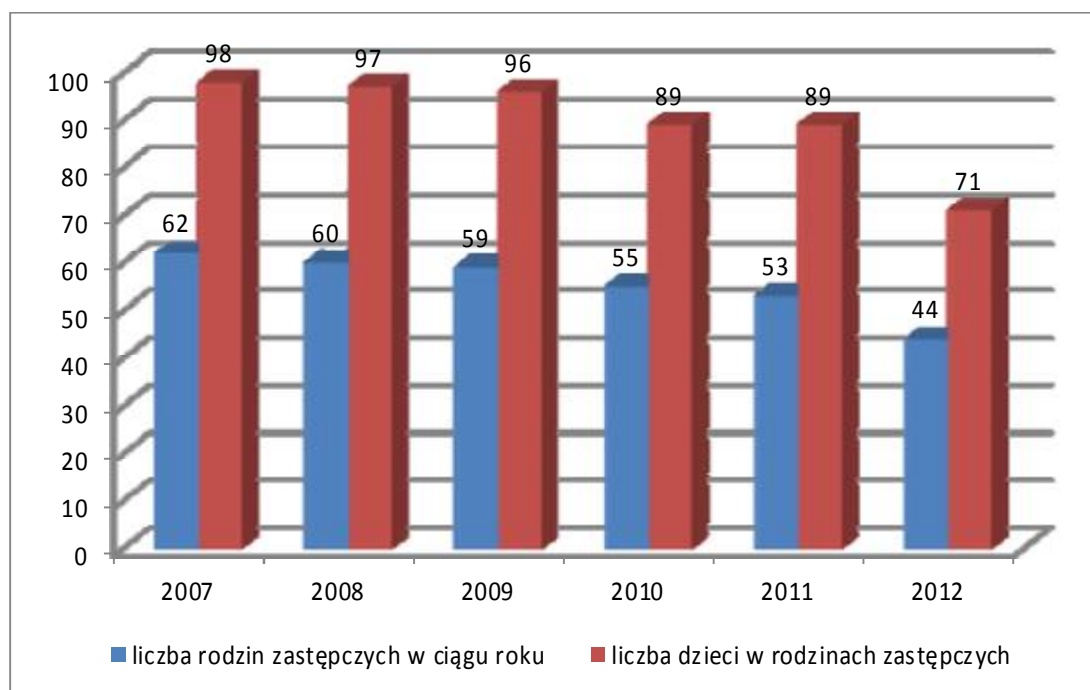

Wykres 4. Liczba rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2007-2012

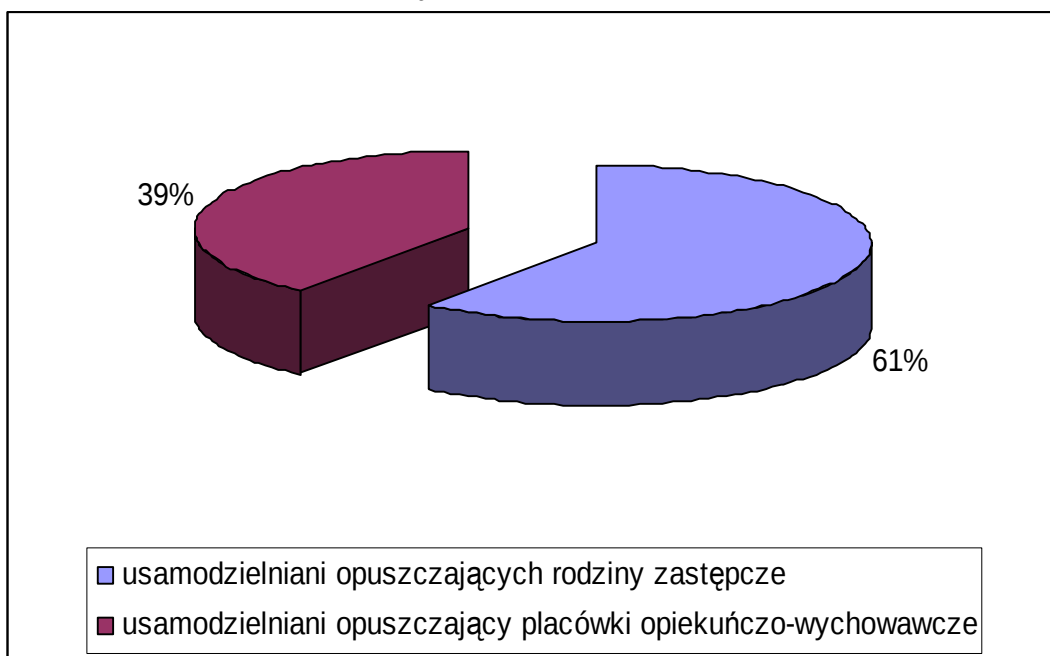
Powyższy wykres wskazuje, że zwiększyła się liczba rodzin zawodowych. Należy też wskazać, że od roku 2001 do 2009 funkcjonowała w powiecie tylko jedna rodzina zawodowa – pogotowie rodzinne. Aktualnie na terenie powiatu działa 7 rodzin zawodowych, w tym 2 rodziny zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego, 1 rodzina zawodowa specjalistyczna oraz 4 rodziny zawodowe (niewyspecjalizowane).

Wykres 5. Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu gostyńskiego i liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2007-2012

Corocznie spada liczba czynnych rodzin zastępczych. Składa się na to wiele czynników. Analizując dostępne dane, można wywnioskować, że jednym z powodów może być naturalne ustanie funkcji rodziny zastępczej, wynikające z faktu, że dziecko przebywające w danej rodzinie osiąga pełnoletniość. Zgodnie z obowiązującymi obecnie i wcześniej przepisami prawa rodzina zastępcza trwa do czasu osiągnięcia przez dziecko pełnoletności. Ustawodawca daje jednak możliwość dalszej opieki nad młodym człowiekiem, często jeszcze nie w pełni dojrzałym, poprzez możliwość pełnienia przez jednego z rodziców funkcji opiekuna usamodzielnienia. Należy też zaznaczyć i docenić fakt, że zdecydowana większość byłych rodzin zastępczych na terenie powiatu gostyńskiego wykazuje bardzo dojrzałą postawę rodzicielską i mimo zakończenia funkcji rodziny zastępczej dalej opiekuje się usamodzielnianymi wychowankami. Wspiera ich w procesie kształcenia i wchodzenia w dorosłe życie. Taka postawa zasługuje na uznanie. Spadek ilości rodzin zastępczych jest także wynikiem tzw. naturalnego odchodzenia z pieczy (duża część rodzin, które zakończyły opiekę nad dziećmi, nie podejmuje ponownie opieki nad kolejnymi dziećmi), jak również efektem wcześniejszej reformy w obszarze polityki społecznej, kiedy to powstałe w roku 1999 r. rodziny zastępcze przeszły z systemu oświatowego do pomocy społecznej, a być może czasowego wyczerpania motywacji z powodu niesprzyjającego „klimatu” społecznego, streszczającego się w stereotypowej ocenie rodzin zastępczych jako powstających z chęci zysku.

Wykres 6. Usamodzielniani korzystający ze wsparcia PCPR w Gostyniu

Powyższy wykres obrazuje udział osób usamodzielnianych opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej oraz instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Realizowane programy wspierające i promujące rodzicielstwo zastępcze

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu poszukuje, ze znaczącymi efektami, różnych możliwości poszerzenia wspierania rodzin zastępczych oraz podejmuje działania promujące rodzicielstwo zastępcze.

Od roku 2009 realizowany jest Powiatowy Programu Pomocy Dziecku i Rodzinie na lata 2009 - 2015. W tym celu pozyskiwano środki z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie oraz środki unijne. W ramach tych działań utworzono grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, która istnieją do dnia dzisiejszego oraz organizowano spotkania integracyjne dla niespokrewnionych rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziców zastępczych. Spotkania w ramach grup wsparcia dla rodzin zastępczych oraz spotkania integracyjne rodzin zastępczych przyczyniły się do wzajemnego wspierania oraz integracji środowiska rodzin zastępczych, były również formą promocji rodzicielstwa zastępczego. Zapewnione wsparcie ze strony psychologa (grupowe oraz indywidualne) przyczyniło się do poszerzenia wiedzy i doskonalenia umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych oraz pozyskania niezbędnej pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z opieką nad dziećmi. PCPR w Gostyniu udziela wsparcia i poradnictwa w zakresie psychologicznym, prawnym, socjalnym, pedagogicznym oraz innym w zależności od zgłaszanych potrzeb np. z zakresu doradztwa zawodowego, organizuje kursy kwalifikacyjne, szkolenia specjalistyczne i grupy wsparcia. W ramach projektu systemowego finansowanego ze środków Unii Europejskiej PCPR zapewniło 19 rodzinom zastępczym wsparcie w postaci trzech cykli szkoleniowych, podnoszących ich kompetencje oraz w postaci poradnictwa specjalistycznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu obejmuje znacznie szerszym, niż wymagają tego obligatoryjne przepisy, wsparciem rodziny zastępcze Powiatu Gostyńskiego. Między innymi umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi zostały zawarte na czas dłuższy niż wymagany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, po to, by zapewnić rodzinom większą stabilizację zawodową.

Dodatkowo rodziny zastępcze zawodowe otrzymały znaczące wsparcie w niesieniu pomocy dzieciom w trudnych sytuacjach życiowych w postaci zakupu przez PCPR dla tychże rodzin sprzętu AGD. Rodziny zastępcze wraz z dziećmi w pieczy i dziećmi biologicznymi korzystały, dzięki aktywnej działalności PCPR w Gostyniu w roku ubiegłym i obecnym, z bezpłatnych wyjazdów szkoleniowych połączonych z wypoczynkiem nad jeziorem w roku ubiegłym i nad morzem w roku bieżącym.

PCPR w Gostyniu przyznaje - w sytuacjach zasadnych - świadczenia fakultatywne, m.in. na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych

i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji. Przyznaje też rodzinom zastępczym świadczenia na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego. PCPR w Gostyniu przyznaje też dofinansowania do wypoczynku dzieci z rodzin zastępczych poza miejscem zamieszkania, przyznaje też świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej. PCPR w Gostyniu przyznaje też świadczenia na pokrycie kosztów związanych wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Rodziny zastępcze korzystają od kilku lat z dodatkowych specjalistycznych szkoleń, organizowanych przez PCPR w Gostyniu.

III.1. Instytucje i organizacje działające na terenie powiatu gostyńskiego w ramach systemu pieczy zastępczej

A. Prowadzone przez powiat gostyński, zgodnie ze stanem faktycznym obowiązującym na dzień 1.10.2012 r.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Uwagi
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 572-75-28	- koordynator powiatowego systemu pieczy zastępczej
1a.	– Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 572-75-28	- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, realizator zadań ustawowych, takich jak m.in. nadzór i kontrola poprzez okresowe wizyty w domu, rozmowy z dziećmi (na osobności), rozmowy z rodzicami, obserwacje dzieci i rodzin w czasie wizyt domowych oraz organizowanych przez PCPR w Gostyniu festynów rodzinnych i innych imprez, okresowe oceny dzieci umieszczonych w pieczy wraz z opracowaniem planu pomocy dziecku - w zależności od wieku dzieci

			co 3 lub co 6 miesięcy, zbierane na bieżąco opinie ze szkół, przedszkoli, poradni i od innych specjalistów, wyjaśniające lub interwencyjne wizyty w rodzinach, okresowe oceny rodzin zastępczych
1b.	– Telefon Zaufania	czynny w środy od 15 ⁰⁰ do 18 ⁰⁰ oraz w godzinach urzędowania PCPR	- działający przy PCPR w Gostyniu, obsługiwany przez przeszkolonych wolontariuszy: psychologa, prawnika, terapeutę, pedagoga, pracowników socjalnych, mediatora
1c.	– Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 65-572-75-28	- działająca przy PCPR w Gostyniu
1d.	– Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 65-572-75-28	- działa przy PCPR w Gostyniu - prowadzenie interwencji kryzysowej i poradnictwo specjalistyczne
1f.	– Ośrodek Mediacyjny	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 65-572-75-28	działa przy PCPR w Gostyniu - mediacje rodzinne, sądowe i pozasądowe
1g.	– Punkt Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin	63-800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7 tel. 65-572-75-28	działa przy PCPR w Gostyniu - poradnictwo, doradztwo
1h.	– Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia	Pogotowie Nr 1: ul. Sikorskiego 3/42, 63-800 Gostyń Pogotowie Nr 2: Podrzeczce 30k, 63-800 Gostyń	Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego, przyjmujące dzieci 24 godziny na dobę
2.	Dom Dziecka w Bodzewie	63-830 Piaski Bodzewo 64 tel. 065-573-01-23	- liczba miejsc: 30; placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego
2a.	– Dom Usamodzielnień	ul. Ks. Olejniczaka 12a 63-800 Gostyń	działający przy Domu Dziecka w Bodzewie; posiada 10 miejsc, przygotowuje wychowanków pow. 16 roku życia do usamodzielnienia
2b.	– Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w	ul. Poznańska 1b, 63-800 Gostyń	działająca przy Domu Dziecka w Bodzewie,

	Gostyniu		placówka dziennego wsparcia dla młodzieży
2c.	– Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Krobi	ul. Powstańców Wlkp. 27, 63-840 Krobia	działająca przy Domu Dziecka w Bodzewie, placówka dziennego wsparcia dla młodzieży
2d.	– Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Pogorzeli	ul. Krobska 15, 63-860 Pogorzela	działająca przy Domu Dziecka w Bodzewie, placówka dziennego wsparcia dla młodzieży

B. Instytucje prowadzone przez gminy, działające w systemie pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Uwagi
1.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borku	63-810 Borek Rynek 13 tel. 065-571-661-12	- wsparcie dla rodzin biologicznych
2.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Wrocławska 250 tel. 065-572-01-11	- wsparcie dla rodzin biologicznych
3.	Punkt Wsparcia w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Willowa 3a tel. 065-572-54-45	- pomoc prawna, psychologiczna, informacyjna, terapia
4.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krobi	63-840 Krobia ul. Powstańców Wlkp. 126 tel. 065-571-11-09	- wsparcie dla rodzin biologicznych
5.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pępowie	63-830 Pępowo ul. Nadstawek 6 tel. 065-572-24-61	- wsparcie dla rodzin biologicznych
6.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	63-820 Piaski ul. 6 Stycznia 1 tel. 065-571-90-30	- wsparcie dla rodzin biologicznych
7.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli	63-730 Pogorzela Rynek 1 tel. 065-573-49-53	- wsparcie dla rodzin biologicznych
8.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu	64-125 Poniec ul. Krobska 45a tel. 065-573-13-18	- wsparcie dla rodzin biologicznych
Na terenie powiatu funkcjonuje też 19 miejsc, klubów przyszkolnych i osiedlowych dla dzieci i młodzieży – są one finansowane z gminnych funduszy komisji do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi, a także z innych źródeł w ramach realizowanych projektów.			

W każdej gminie działa Zespół Interdyscyplinarny (zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie)

W strukturach urzędów gmin działają Gminne Komisje Przeciwdziałania Alkoholizmowi

C. Placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Uwagi
1.	Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej	63-820 Piaski Marysin 1 tel. 65-573-90-00	- prowadzący: Konwent Bonifratrów w Piaskach – Marysinie, całodobowe schronienie dla ofiar przemocy (25 miejsc dla matek i dzieci)
2.	Przedszkole integracyjne TRATWA	Górna 1A 63-800 Gostyń tel. 601-499-314	- prowadzący: Stowarzyszenie Wspomagana Rozwoju Dzieci i Młodzieży TRATWA
3.	Punkt wsparcia dla rodzin	63-800 Gostyń ul. Parkowa 1a tel. 725-167-235	- prowadzący: Stowarzyszenie "Dziecko" (poradnictwo specjalistyczne, warsztaty kompetencyjne dla rodziców)

D. Placówki współpracujące:

Lp.	Nazwa placówki	Adres
1.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Poznańska 200 tel. 65-572-06-97
2.	Poradnia Zdrowia Psychicznego w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Wrocławska 8 tel. 65-572-01-24
3.	Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Wrocławska 8 tel. 65-572-14-75
4.	Sąd Rejonowy w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Sądowa 1 tel. 65-572-06-96
5.	Komenda Powiatowa Policji w Gostyniu	63-800 Gostyń, ul. Wrocławska 44 tel. 65-575-82-00, 65-575-82-11
6.	Samodzielny Zespół Opieki Zdrowotnej	63-800 Gostyń, ul. Karola Marcinkowskiego 8 tel. 65-572-67-00
7.	Szkoły powiatowe i gminne	

E. Organizacje pozarządowe działające w obszarze wspierania dzieci i rodzin

Lp.	Organizacja	Działania
1.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Kasia” ul. Polna 72a 63-800 Gostyń	– prowadzenie terapii logopedycznej (pracownia logopedyczna) – prowadzenie rehabilitacji ruchowej (sala rehabilitacji) – wsparcie dla rodzin z dziećmi specjalnej troski
2.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Umysłowo „Nie Sami” ul. Polna 72a, 63-800 Gostyń tel. 572-24-27	– zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – rehabilitacja ruchowa – organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych dla osób niepełnosprawnych
3.	Stowarzyszenie „DZIECKO” 63 –800 Gostyń ul. Nowe Wrota 7	– organizowanie półkolonii, szkoleń i warsztatów terapeutycznych dla rodzin i dzieci – socjoterapia dzieci i młodzieży – prowadzenie Punktu wsparcia dla rodzin
4.	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży TRATWA Górna 1A, 63-800 Gostyń	– pomoc terapeutyczna dzieciom z dysfunkcjami – prowadzenie przedszkola integracyjnego
5.	Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Powiatu Gostyńskiego "Nadia" ul. Kochanowskiego 23 63-800 Gostyń	– wspieranie rodzin zastępczych

III.2. Analiza SWOT obszaru wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz usług opiekuńczo –wychowawczych w powiecie gostyńskim**A. Słabe strony**

- niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie starszych dzieci i młodzieży
- niewystarczająca liczba rodzin niezawodowych
- słabość systemu rodzin zastępczych polegająca na zbyt dużej liczbie dziadków nie w pełni zdolnych do prawidłowego pełnienia ról rodziców zastępczych
- brak mieszkań chronionych dla wychowanków pieczy zastępczej
- nasilająca się dysfunkcjonalność rodzin, zwłaszcza w zakresie opiekuńczo -wychowawczym
- niewystarczające i zbyt późne wsparcie dla rodzin zagrożonych problemami opiekuńczo -wychowawczymi

- g) zbyt mała świadomość rodziców dotycząca sfery wychowawczej, w szczególności zagrożeń, na jakie narażone są dzieci
- h) niewystarczające działania profilaktyczne w sferze wspierania i dokształcania rodziców
- i) zbyt mała świadomość potrzeby samokształcenia się rodziców w zakresie wspierania rozwoju dzieci i korzystania z pomocy specjalistów
- j) brak wystarczającej liczby specjalistów, w tym asystentów rodzin przygotowanych do pracy z rodzinami problemowymi
- k) niewystarczająca liczba specjalistycznych placówek, punktów udzielających rodzinie wsparcia środowiskowego
- l) niewystarczające zasoby ludzkie gminnych ośrodków pomocy społecznej do udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych
- m) niewystarczająca liczba miejsc, klubów dla starszych dzieci i młodzieży zagospodarowujących czas wolny
- n) mała liczba i słabość organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy rodzinie i dziecku i podejmujących systemowe działania

B. Mocne strony

- a) działa w PCPR zespół przeszkolonych mediatorów
- b) działa w PCPR zespół przeszkolonych trenerów rodzin zastępczych, posiadający uprawnienia do szkolenia programami „RODZINA” i „SZANSA W RODZINIE”
- c) przy PCPR działa Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- d) przy PCPR działa Punkt Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin
- e) działa Bonifratski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piaskach – Marysinie
- f) działają 3 powiatowe młodzieżowe świetlice środowiskowe
- g) działa 7 rodzin zastępczych zawodowych, w tym dwie pełniące funkcję pogotowia rodzinnego
- h) w każdej gminie działa Zespół Interdyscyplinarny oraz w miarę potrzeb powoływane są grupy robocze zajmujące się poszczególnymi przypadkami przemocy w rodzinie
- i) działa Powiatowy Zespół Konsultacyjny, wspierający działania Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu
- j) dobrze funkcjonuje Dom Dziecka w Bodzewie, zapewniający w zdecydowanej większości opiekę nad dziećmi powyżej 10. roku życia
- k) przy Domu Dziecka w Bodzewie funkcjonuje Dom Usamodzielnień z siedzibą w Gostyniu, specjalizujący się w opiece nad młodzieżą po 16. roku życia i przygotowywaniem jej do usamodzielnienia

- l) organizowanie i prowadzenie programów szkoleń i warsztatów dla rodziców przez PCPR, Stowarzyszenie "Dziecko" i Poradnię Psychologiczno–Pedagogiczną
- m) prowadzone są grupy wsparcia dla rodzin zastępczych
- n) PCPR zatrudnia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
- o) przy PCPR działa biblioteka metodyczna dla specjalistów oraz rodzin
- p) zespół trenerów PCPR realizuje programy wspierające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze dla rodziców
- o) działa specjalistyczne poradnictwo rodzinne
- p) trenerzy PCPR w Gostyniu prowadzą program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej
- q) publikowane są poradniki dla rodziców

III. 3. Wnioski

Powiat gostyński już obecnie dysponuje rozwiniętą infrastrukturą pieczy zastępczej, obejmującą takie zasoby jak: rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego oraz placówki wsparcia dziennego. Ich działalność wspiera PCPR w Gostyniu - organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

Mając na uwadze wcześniej poczynione spostrzeżenia, dotyczące ilości zasobów, a także diagnozy dotyczącej skali kierowania dzieci do pieczy zastępczej, należy ocenić, że istniejące zasoby są wystarczające w stosunku do potrzeb występujących na terenie powiatu gostyńskiego, przynajmniej w ich ujęciu ilościowym. Konieczne jest przygotowanie się do konsekwencji zmiany prawa, skracającej dopuszczalny czas pobytu dziecka w pogotowiu rodzinnym z 1 roku do 4 miesięcy. Dzieci muszą zatem szybciej znajdować miejsca poza pogotowiem rodzinnym. W takiej sytuacji zwiększenie liczby rodzin niezawodowych (najefektywniejszych ze względów ekonomicznych) znajduje swoje uzasadnienie. Kolejnym priorytetem na najbliższe lata jest podnoszenie poziomu funkcjonowania zasobów tworzących pieczę, jest to zgodne z zadaniami określonymi w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Usprawnianie odbywać się będzie zarówno poprzez polepszanie warunków pobytu dzieci w pieczy, jak i rozszerzanie i intensyfikację fachowego wsparcia i specjalistycznego poradnictwa. Obejmować też będzie dalszą specjalizację w odniesieniu do placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz dostosowanie warunków ich działania do form przewidzianych przepisami prawa. Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji Programu Rozwoju Pieczy w Powiecie Gostyńskim jest też kształtowanie współpracy wszystkich służb realizujących zadania w zakresie pieczy zastępczej.

IV. Cel strategiczny Programu

Wspieranie procesu wychowania dziecka oraz zapewnienie dzieciom dotkniętym koniecznością wychowywania poza rodziną naturalną, właściwej opieki i wychowania w pieczy zastępczej na terenie powiatu, a w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jak najszybszy powrót dziecka do rodziny biologicznej, natomiast w przypadku niemożności powrotu dziecka do rodziny dążenie do jego przysposobienia.

V. Cele Programu i zadania do realizacji

Cel 1:

Zapobieganie kierowaniu dzieci do pieczy zastępczej poprzez pracę z rodzinami mającymi problemy w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Działania profilaktyczne mające na celu wsparcie gminnych działań przeciwdziałającym zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania rodziny w środowisku poprzez m.in. poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w szkołach, świetlicach środowiskowych i innych placówkach wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie powiatu, a także prowadzenie zajęć warsztatowych dla rodziców, wzmacniających	2012 r. - 2014 r.	PCPR, Powiatowe świetlice środowiskowe w Pogorzeli, w Gostyniu i Krobi, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,

	ich kompetencje rodzicielskie i wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez porady psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne, pedagogiczne.		
2.	Promowanie wartości rodziny wśród lokalnej społeczności poprzez audycje, ulotki, artykuły w: prasie, radiu, telewizji, Internecie, a także organizowanie festynów rodzinnych, konferencji itp.	2012 r. - 2014 r.	Instytucje i organizacje z obszaru powiatu gostyńskiego

Cel 2:

Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego oraz szkolenia kwalifikacyjne pozyskanych kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe.	2012 r.-2014 r.	PCPR
2.	Tworzenie spokrewnionych i niezawodowych rodzin zastępczych, finansowanie świadczeń i wynagrodzeń (dotyczy rodzin zawodowych).	2012 r. - 2014 r.	Rada Powiatu Gostyńskiego, PCPR

3.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania, pomoc poprzez prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych, udzielanie pomocy specjalistycznej (m.in. psychologicznej, pedagogicznej, prawnej itp.) rodzinom zastępczym i ich dzieciom.	2012 r.-2014 r.	Rada Powiatu Gostyńskiego, PCPR
4.	Przyznawanie w uzasadnionych przypadkach świadczeń fakultatywnych dla rodzin zastępczych.	2012 r. - 2014 r.	Rada Powiatu Gostyńskiego, PCPR,
5.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.	Zgodnie z potrzebami rodzin	PCPR
6.	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, zapewnienie wsparcia specjalistów na ww. spotkaniach.	Na bieżąco w terminach dostosowanych do potrzeb rodzin	PCPR
7.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe.	Zgodnie z potrzebami	Rada Powiatu, PCPR,
8.	Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	Zgodnie z obowiązującymi przepisami i w miarę pozyskiwania środków na zatrudnianie	Rada Powiatu, PCPR,
9.	Wyznaczenie limitu rodzin zastępczych zawodowych:		PCPR
	0 rodzin	2012 r.	

	0 rodzin	2013 r.	
	0 rodzin	2014 r.	
10.	Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów	2012 r.-2014 r.	PCPR
11.	Wspieranie oddziaływania rodzin zastępczych przez placówki wsparcia dziennego	2013 - 2014 r.	Powiatowe świetlice środowiskowe w Pogorzeli, w Gostyniu i Krobi
12.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia	2012 - 2014 r.	Rodziny zastępcze, PCPR

Cel 3:

Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia możliwości jak najszybszego powrotu dzieci do rodziców biologicznych.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie, realizacja planów pomocy dziecku i rodzinie; organizowanie zajęć warsztatowych, kontrakty, indywidualne rozmowy z rodzinami, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, pomoc specjalistyczna.	2012 - 2014 r.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej we współpracy z asystentami rodzin, PCPR, OPS-y
2.	Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów między dziećmi w pieczy zastępczej i ich rodzicami biologicznymi.	2012 - 2014 r.	Rodziny zastępcze, placówki

			opiekuńczo-wychowawcze, PCPR
3.	Rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej, ukierunkowanej na poprawę sytuacji rodzin biologicznych, pozwalającej na powrót dziecka do rodziny.	2012 - 2014 r.	PCPR, OPS-y oraz inne instytucje i organizacje

Cel 4:

Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu gostyńskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Przekształcenie Domu Dziecka w Bodzewie w dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego celem dostosowania do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2012 r. - 2013 r.	Rada Powiatu Gostyńskiego, Dom Dziecka w Bodzewie
2.	Utworzenie centrum administracyjnego do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych	2012 r. - 2013 r.	Rada Powiatu Gostyńskiego, Dom Dziecka w Bodzewie
3.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia	2012 - 2014 r.	Dom Dziecka w Bodzewie, PCPR
4.	Poszerzenie współpracy z instytucjami, organizacjami oraz praca z rodzicami	2012 - 2014 r.	PCPR, Dom Dziecka w

	biologicznymi w celu zminimalizowania liczby dzieci poniżej 10 r. ż. umieszczanych i umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej		Bodzewie
5.	Rozwój wolontariatu na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2012 - 2014 r.	Dom Dziecka w Bodzewie, PCPR

Cel 5:

Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Pomoc usamodzielnianym wychowankom w pozyskaniu mieszkań z zasobów gminy	2012 - 2014 r.	PCPR, samorządy gmin
2.	Wspieranie finansowe i rzeczowe usamodzielnianych wychowanków	2012 - 2014 r.	PCPR
3.	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych	2012 - 2014 r.	PCPR
4.	Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	2012 - 2014 r.	PCPR, PUP

VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.

2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo –wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.
3. Zwiększenie liczby niezawodowych rodzin zastępczych.
4. Zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10. roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych, organizowanie pomocy wolontariuszy.
6. Zatrudnienie koordynatorów celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu gostyńskiego.
7. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.
8. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
9. Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.
10. Przekształcenie Domu Dziecka w celu dostosowania do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
11. Diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
12. Wspieranie istniejących rodzin zastępczych.
13. Zmniejszenie liczby dzieci z powiatu gostyńskiego umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
14. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.

VII. ZAGROŻENIA DLA REALIZACJI DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE

1. Niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na rozwój pieczy zastępczej.
2. Niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych.
3. Niewystarczająca liczba rodzin niezawodowych gotowych do przyjęcia dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków.

4. W większości przypadków brak współpracy ze strony naturalnych rodziców w celu powrotu dziecka do rodziny.
5. Utrudnianie przez naturalnych rodziców procesu przysposobienia dziecka.
6. Długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka.
7. Trudności we współpracy z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie.
8. Niewystarczająca współpraca usamodzielniających się wychowanków zastępczych form opieki w procesie usamodzielnienia (nierealizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia).
9. Niewystarczająca współpraca części rodzin zastępczych z instytucjami.
10. Podział środowiska rodzin zastępczych utrudniający ich współpracę i wzajemne wspieranie się.
11. Roszczeniowa postawa części rodzin zastępczych oczekujących wyręczenia w realizacji podstawowych zadań nałożonych na rodziny zastępcze.

VIII. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu.

Monitorowanie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2012–2014” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu Gostyńskiego i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

IX. ZAKOŃCZENIE:

Przedstawiony Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostyńskim na lata 2012 - 2014 wyznacza kierunki działań, zmierzające do wzmocnienia systemu pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin zastępczych niezawodowych. Nadrzędnym celem wszystkich działań wskazanych w Programie jest wspieranie procesu wychowania dziecka oraz zapewnienie dzieciom dotkniętym koniecznością wychowywania poza rodziną naturalną, właściwej opieki i wychowania w pieczy zastępczej na terenie powiatu, a w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jak najszybszy powrót dziecka do rodziny biologicznej, natomiast w przypadku niemożności powrotu dziecka do rodziny dążenie do jego przysposobienia.

Działania PCPR w Gostyniu od wielu lat koncentrują się na realizowaniu różnorodnych działań skierowanych na pomoc dziecku. W oparciu o wieloletnie doświadczenia PCPR program kładzie nacisk na rozwój współpracy między lokalnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, na skuteczną pracę rodzin zastępczych z dziećmi kierowanymi do nich oraz wspieranie rodzin zastępczych w prawidłowym wypełnianiu swoich zadań, a także utrzymanie istniejących zasobów pieczy instytucjonalnej.

Realizacja Programu wymaga zaangażowania i dużej odpowiedzialności ze strony wielu instytucji: samorządów, władz lokalnych, sądów, gmin i ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu, poradnictwa rodzinnego, lokalnych organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, placówek służby zdrowia itd. a przede wszystkim ze strony rodzin zastępczych. Tylko przy pełnej współpracy ww. podmiotów realizacja programu może być pełna i efektywna.